

Rozwój sedymentacji w jurze środkowej Kujaw

Anna Feldman-Olszewska

Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa

Region kujawski położony jest w centralnej części polskiego środkowojurajskiego basenu sedymentacyjnego. Miąższość utworów środkowej jury jest zmienna ze względu na obecność aktywnych w tym okresie poduszek solnych w podłożu. Osiąga ona wartości od 462,5 m w otworze Ciechocinek IG 1 do 1104,0 m w otworze Wojszyce IG 3. Badania sedymentologiczne utworów jury środkowej przeprowadzono na podstawie rdzeni wiertniczych z 10 otworów: Ciechocinek IG 1, IG 2, IG 3; Brześć Kujawski IG 1, IG 2, IG 3; Wojszyce IG 1a, IG 3, IG 4 oraz Głogowiec IG 1, zlokalizowanych na trzech liniach przekrojowych, przebiegających w poprzek bruzdy śródpolskiej.

Na podstawie analizy struktur sedymentacyjnych obserwowanych w materiale rdzeniowym, wydzielono 20 litofacji oraz dokonano ich interpretacji w kategoriach dynamiki basenu sedymentacyjnego.

Wyniki analizy facjalnej, w powiązaniu z rezultatami badań skamieniałości śladowych oraz badań geochemicznych i paleoekologicznych czarnych łupków pozwoliły na zinterpretowanie badanych utworów pod kątem środowisk sedymentacji: udokumentowano obecność osadów kilku stref głębokościowych morza szelfowego oraz 4 biofacji wynikających z różnego stopnia natlenienia wód dennych podczas osadzania czarnych łupków. Stwierdzono, że sedymentacja odbywała się w obrębie różnych stref głębokościowych płytkiego szelfu silikoklastycznego: od przybrzeża głębszego, przez strefę przejściową, dolne, środkowe i górne przybrzeże płytsze do strefy międzyplywowej, z przecinającymi ją kanałami pływowymi oraz laguną. Ponadto utwory dolnego aalenu zinterpretowano jako osady estuariowe, natomiast utwory keloweju i najwyższego batonu jako utwory powstałe w środowisku przybrzeża płytszego szelfu węglanowo-klastycznego.

Analiza architektury depozycyjnej pozwoliła na dokonanie rekonstrukcji rozwoju basenu sedymentacyjnego jury środkowej w regionie kujawskim. Na podstawie następstwa środowisk sedymentacji w profilu pionowym oraz ich korelacji przestrzennej przy wykorzystaniu krzywych geofizycznych i dostępnych danych biostratygraficznych, wydzielono 8 cykli transgresywno-regresywnych. Każdy taki cykl składa się z kilku parasekwencji (cykli drobniejszych), których następstwo pionowe w przeważającej mierze ma charakter progradacyjny.